

JAARVERSLAG OVER HET 54e VERENIGINGSJAAR 2022
van de
GESCHIEDKUNDIGE KRING VAN STAD EN LAND VAN BERGEN OP ZOOM

Vereniging

Op 16 november 1967 namen enkele inwoners van Bergen op Zoom het initiatief tot het oprichten van de vereniging 'Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom'.

De oprichting vond plaats op 1 januari 1968, waarna de notariële akte is verleden door Notaris P.C. Molenaar te Bergen op Zoom. Koninklijke goedkeuring van de statuten verkreeg de vereniging op 15 maart 1971.

De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 7 maart 2022, verleden door Notaris C. de Maat te Halsteren. Onder nummer 40280920 staat de Kring ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel te Breda.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur op 1 januari 2022:

Voorzitter: de heer Koert Damveld
Secretaris: mevrouw Janine de Kok
Penningmeester: de heer Frans van den Berg
Leden: mevrouw Flores Remijn, de heer Klaas Plompen, de heer Laurijs Weyts, mevrouw Elvira Adriaansen en de heer Rob Franssen.
De heer Jan Hopstaken was geen bestuurslid, maar fungeerde wel als waarnemend voorzitter van de werkgroep School voor Geschiedenis.

Op de ALV van 13 april 2022 hebben de aanwezige leden ingestemd met de volgende bestuursamenstelling:

Voorzitter: de heer Koert Damveld
Secretaris: mevrouw Janine de Kok
Penningmeester: de heer Frans van den Berg
Leden: mevrouw Flores Remijn, de heer Klaas Plompen, de heer Laurijs Weyts, mevrouw Elvira Adriaansen, de heer Martijn van Schaik en de heer Wally Sep.
Het bestuur heeft de heer Martijn van Schaik benoemd tot voorzitter van de werkgroep School voor Geschiedenis.

Alle bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen geen enkele vergoeding voor hun werkzaamheden binnen de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom.

Leden

Aantal leden:	Per 1 januari 2022	Per 31 december 2022
Ereleden	0	0
Leden	1.209	1.228 *
Kroonleden	6	6

* Na opzeggingen aan het einde van 2022 zijn er 1.216 leden op 1 januari 2023.

Jaaroverzicht 2022

Bestuursvergaderingen

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op woensdag 13 april 2022 in de Ontmoetingskerk te Bergen op Zoom.

In het jaar 2022 werden 9 bestuursvergaderingen gehouden.

Algemene Ledenvergadering ALV

De voorgaande Algemene Ledenvergadering was nog niet zolang geleden gehouden: op 13 en 27 oktober 2021, vanwege uitstel in het tweede jaar met coronamaatregelen. Gelukkig kan de Algemene Ledenvergadering van 2022 gehouden worden zoals het hoort: in april.

De presentielijst werd getekend door 24 personen, inclusief de bestuursleden.

Hofzaallezingen

In het gehele jaar 2022 zijn er geen Hofzaallezingen gehouden. Wel is er gestart met het voorbereiden van een nieuwe reeks lezingen in 2023. Door de gedwongen pauze van ruim twee jaar bleek herstart niet gemakkelijk. Zo waren de lezingen altijd een samenwerking van het Markiezenhof, Halchterth en het West-Brabants Archief, geen van allen meer actief mee konden of wilden doen. Er is inmiddels wel weer overleg met het Markiezenhof over een toekomstige samenwerking.

Geschiedenisquiz

In 2022 waren er geen belemmerende omstandigheden gerelateerd aan de coronamaatregelen. De angst voor Covid zat er echter bij sommige 'vaste' teams nog in. Dat leidde tot afmeldingen, onder meer omdat teams niet voldoende leden bij elkaar konden krijgen of omdat het eerder enthousiasme voor deelname bij te veel teamleden was gedoofd. In de quiz werd gemiddeld goed gescoord door de teams, beter dan in het voorgaande jaar, de themarondes lieten het tegenovergestelde zien. Dit jaar was het de opzet van de quizmakers om de elkaar opvolgende rondes steeds moeilijker te maken, gelet op het scoreverloop is dit gelukt. Frank Wierckx, een van de oprichters van de geschiedenisquiz en 16 keer een ware steunpilaar, kon om gezondheidsredenen niet deelnemen aan de voorbereidingen en niet aanwezig zijn op de quizavond.

Werkgroep Excursies

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn er in het eerste half jaar van 2022 geen activiteiten geweest. In september is er een jaarexcursie naar Gouda gepland en uitgewerkt. Omdat het aantal aanmeldingen ver beneden het minimumaantal bleef, is deze reis gecancelled. Oorzaak: angst om met 50 mensen in een bus te zitten? We weten 't niet. In november hebben we tweemaal een kleine excursie naar COVRA georganiseerd, waarvoor veel belangstelling was. Ook gingen de deelnemers na afloop goed geïnformeerd en tevreden naar huis.

Stadsexcursie

Het bestuur heeft gekeken of het haalbaar was een stadsexcursie naar het Gouvernementsterrein te organiseren in het najaar van 2022. Echter, dit was in de beoogde periode een bouwplaats waardoor dit uit veiligheidsoverwegingen niet mogelijk was.

Vrijwilligersbijeenkomst

Gelukkig konden we weer een vrijwilligersbijeenkomst organiseren. Gekozen werd de datum 17 september met als bestemming het kasteel van Wouw in combinatie met de kerk van Wouw. Verzamelen met koffie en gebak en de afsluitende lunch was afgesproken in 'de huiskamer van Wouw'. Het was goed georganiseerd, maar helaas kan je sommige dingen niet helemaal regisseren en in de vroege morgen van 17 september werden we gebeld dat de zoon van de uitbaters van 'de huiskamer van Wouw' dat de zaak door persoonlijke omstandigheden die dag gesloten zou zijn. Na

wat improvisatie konden we uiteindelijk verzamelen in de kerk alwaar ook koffie en thee werd geschonken. Gebak haalden we bij Stapelkamp, en de lunch kon worden verplaatst naar een andere Horecagelegenheid 'de Pastabar'. Er waren 34 aanmeldingen voor deze dag waarop het helaas ook nog regende, maar ondanks deze tegenslagen was het een dag waar de deelnemers met genoeg op terugkijken.

Werkgroep Boeken

De werkgroep boeken bestond uit Willem Vermeulen, Gertrude van Roode, Jan Voorsluijs, Marc van der Steen en Elvira Adriaansen. Stadshistoricus Yolande Kortlever was betrokken als adviseur. De werkgroep heeft gewerkt aan de-uitgave van het ledengeschenk voor 2022: 'De Canon van Bergen op Zoom'. Tevens is de Jeugdcanon van Bergen op Zoom ontwikkeld en uitgegeven.

De werkgroep is daarnaast aan de slag gegaan met verdere voorbereidingen voor het ledengeschenk voor 2024.

Boekpresentatie/ ledengeschenk 2022

De Canon en de Jeugdcanon van Bergen op Zoom werden 15 oktober 2022 ten doop gehouden in het Groot Arsenaal. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan Burgemeester Frank Petter. Op de dag van de presentatie hebben meer dan honderd leden hun boek opgehaald. Leden konden ook hun ledengeschenk ophalen aan de balie van museum Het Markiezenhof.

Daarnaast zijn zowel de Canon als de Jeugdcanon van Bergen op Zoom te koop bij de VVV, de Boekhandel en Het Markiezenhof en natuurlijk via onze website en penningmeester.

Werkgroep Jeugd

In 2022 is door het bestuur een Werkgroep Jeugd opgericht, met als eerste doel het verzorgen van de uitreiking van de Jeugdcanon van Bergen op Zoom aan het basisonderwijs.

Hiervoor is speciaal voor de Cultuurcoördinatoren van het basisonderwijs een boekpresentatie van de Jeugdcanon van Bergen op Zoom georganiseerd in De Verborgene Vesting. Ook zijn daarna alle Bergse basisscholen bezocht door enkele 18^e eeuwse soldaten. Zij reikten aan de basisscholen een 'Oude Kist' uit, met daarin 30 Jeugdcanons en diverse historische objecten. Deze Jeugdcanons en objecten blijven op de scholen en kunnen gebruikt worden in de geschiedenislessen als Bergse aanvulling op de reguliere lesmethode door leerkrachten en gastdocenten.

Daarnaast heeft de Werkgroep Jeugd zich georiënteerd op de wens en mogelijkheden om ook in de toekomst de Bergse geschiedenis laagdrempelig naar de jeugd te brengen. De werkgroep is voornemens in 2023 een website hiervoor te ontwikkelen.

Ook worden stappen gezet om het middelbaar onderwijs in Bergen op Zoom te bereiken.

Kascommissie

Op 15 maart 2022 heeft de kascommissie, bestaande uit mevrouw Lia Hazen en de heren Peter van den Ouden en Jeroen van der Beemt de boeken gecontroleerd. Zij waren onder de indruk en stelden dan ook de algemene ledenvergadering voor om het bestuur en de penningmeester decharge te verlenen. Met applaus werden de penningmeester en het bestuur gedechargeerd. Peter van den Ouden was in 2022 aftredend. Lia Hazen en Jeroen van der Beemt gaven aan nog door te willen, de heer Jos Uijtdewillegen treedt toe tot de kascontrolecommissie.

Redactie Waterschans

De *Waterschans* is in 2022 vier keer uitgekomen en was voor niet-leden te koop in de plaatselijke boekhandel. Het afgelopen jaar is gewerkt aan de doorontwikkeling van de Waterschans en verdere verbinding met de website. In 2022 had de *Waterschans* 236 pagina's (2021: 244). Er is doelbewust gekozen om meer pagina's te maken gedurende de pandemie.

Werkgroep School voor Geschiedenis

De organisatie van de school is in handen van de Werkgroep School voor Geschiedenis onder leiding van Martijn van Schaik. In 2022 bestond de werkgroep uit: Martijn van Schaik, Tom Goosen, Els Brands, Klaas Plompen, Flores Remijn, Ria Weyts en Onno Bakker. Naast de werkgroepsleden helpen René Hagenaars, Fredo Leclou en Elvira Adriaansen mee om de cursusavonden in goede banen te leiden.

Dit jaar heeft de werkgroep afscheid genomen van Peter van Dijk, Hilde van den IJssel, Yolande Kortlever, Frans Witjes en Jan Hopstaken. Sommige van hen zijn vanaf de start van de school lid geweest van de werkgroep en wij hebben hen dan ook gepast bedankt voor hun inzet afgelopen jaren.

Bij het begin van het verenigingsjaar 2022 lagen de activiteiten van de school stil op basis van een lockdown vanwege de coronapandemie. Al snel zorgden versoepelingen ervoor dat de organisatie voor het nieuwe schooljaar opgepakt kon worden en in september 2022 is het 12e schooljaar eindelijk van start gegaan. Ondanks het gegeven dat er weinig pr-activiteiten zijn ontplooid kwamen er voldoende aanmeldingen binnen:

Leerjaar 1: 40 cursisten ingeschreven

Leerjaar 2: 27 cursisten ingeschreven

Bij de modules hebben in totaal 153 mensen ingeschreven.

In totaal hebben 10 modules doorgang gevonden. 2 modules konden helaas geen doorgang vinden. 1 vanwege te weinig deelnemers en 1 vanwege verhindering van de docent. In totaal hebben in 2022 159 cursisten deelgenomen aan de School voor Geschiedenis.

Organisatorisch gezien is er bij de School voor Geschiedenis afgelopen jaar veel veranderd. De grote wisselingen binnen de werkgroep hebben ertoe geleid dat de cursistenadministratie flink op de schop moest. De inschrijvingen voor de modules zijn in 2022 geheel digitaal gegaan. Dit was een pilot en ondanks dat er wat zaken niet helemaal soepel zijn verlopen, zijn we tevreden over hoe we op zeer korte termijn dit proces hebben weten te digitaliseren en automatiseren. Het doel is om voor het volgende schooljaar het gehele inschrijfproces, dus ook voor het eerste en twee cursusjaar, verder te automatiseren. Ook is er besloten om cursusmateriaal niet langer geprint aan te bieden aan cursisten. Dit besluit is tweeledig, enerzijds om kosten te besparen, anderzijds om onze CO2-voetafdruk te verkleinen. Het cursusmateriaal wordt nu digitaal aan onze cursisten aangeboden. Ook de aanwezigheidsadministratie is aangepast. Aanvankelijk werd er gewerkt met aanmelding via een QR code. Dit bleek niet voor alle cursisten even handig te zijn en daarom is besloten voortaan met stempelkaarten te gaan werken.

Op verzoek van Stadlander heeft de werkgroep School voor Geschiedenis een op maat gemaakt aanbod speciaal voor werknemers van Stadlander opgezet. De voorbereidingen voor deze 6 wekelijkse cursus begonnen in 2022 en in 2023 heeft de cursus aanvang gevonden. Tot op heden zijn er veel positieve reacties gekomen vanuit de cursisten en we hopen daarom dat we vaker op maat gemaakte cursuspakketten kunnen gaan aanbieden.

Websiteredactie

Het bezoek is vrij stabiel gebleven afgelopen jaar. Er zijn stappen gemaakt met het ontsluiten van stukken van de School voor Geschiedenis en inschrijven via de website, zoals te lezen in het hoofdstuk over de School. In 2022 is een inventarisatie gemaakt van de website met doel deze weer een update te geven met meer gebruiksgemak achter de schermen. In 2023 zal dit een vervolg gevolg krijgen met een (beperkte) revisie van de website.

Werkgroep Industrieel Erfgoed

De werkgroep is in 2022 nog niet opnieuw opgestart.

Overleg Cultuur Historische Organisaties Bergen op Zoom

In 2022 is het Cultuur Historisch Overleg tussen de verschillende culturele en historische organisaties weer opgestart, nadat het i.v.m. de coronaperiode een slapend bestaan heeft gehad. Ook heeft overleg plaats gevonden tussen vertegenwoordigers van het CHO en de Wethouder van Cultuur, waarbij relevante onderwerpen op het gebied van Bergs erfgoed, historie en cultuur aan de orde kwamen. Het CHO overleg zal voortaan 4 x per jaar plaatsvinden, overleg met de Wethouder 2 x per jaar, maar vaker indien nodig.

Stichting Vestingwerken West Brabant

De contactpersoon namens de Geschiedkundige Kring bij de Stichting Vestingwerken was bestuurslid Rob Franssen. Na het verstrijken van zijn bestuurstermijn heeft het bestuur van de Kring nog geen vervanger gevonden, maar het is de intentie om in 2023 weer deel te nemen aan de bestuursvergaderingen van de Stichting Vestingwerken.

Tot slot

De Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom kijkt terug op wederom een ongewoon jaar. Een jaar waarin eerst sommige activiteiten verzet moesten worden en andere helemaal afgelast. Later in het jaar konden we gelukkig onze activiteiten weer opstarten. Het bestuur dankt iedereen van harte voor zijn of haar bijdrage om de activiteiten toch zo goed als mogelijk ten uitvoer te brengen.

Bergen op Zoom, 1 april 2023

Janine de Kok, secretaris